

ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΚΡΙΤΩΝ

ΚΡΙΤΩΝ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΡΙΤΩΝ

St. I
p. 43
a

ΣΩ. Τί τηνικάδε ἀφίξαι, ὦ Κρίτων; ἢ οὐ πρῶ ἔτι ἐστίν;

ΚΡ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Πηνίκα μάλιστα;

ΚΡ. Ὅρθρος βαθύς.

ΣΩ. Θαυμάζω ὅπως ἠθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμωτηρίου 5
φύλαξ ὑπακούσαι.

ΚΡ. Συνήθης ἤδη μοί ἐστιν, ὦ Σώκρατες, διὰ τὸ πολ-
λάκις δεῦρο φοιτᾶν, καί τι καὶ εὐεργέτηται ὑπ' ἐμοῦ.

ΣΩ. Ἄρτι δὲ ἦκεις ἢ πάλαι;

ΚΡ. Ἐπιεικῶς πάλαι. 10

ΣΩ. Εἴτα πῶς οὐκ εὐθὺς ἐπήγειράς με, ἀλλὰ σιγῇ παρα- b
κάθησαι;

ΚΡ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἤθελον
ἐν τοσαύτῃ τε ἀγρυπνίᾳ καὶ λύπῃ εἶναι, ἀλλὰ καὶ σοῦ πάλαι
θαυμάζω αἰσθανόμενος ὥς ἡδέως καθεύδεις· καὶ ἐπίτηδές σε 5
οὐκ ἤγειρον ἵνα ὥς ἡδιστα διάγῃς. καὶ πολλάκις μὲν δὴ σε
καὶ πρότερον ἐν παντὶ τῷ βίῳ ἡῤδαμόνισα τοῦ τρόπου, πολὺ
δὲ μάλιστα ἐν τῇ νῦν παρεστῶσιν συμφορᾷ, ὥς ῥαδίως αὐτὴν
καὶ πρῶτος φέρεις.

- 10 ΣΩ. Καὶ γὰρ ἂν, ὦ Κρίτων, πλημμελὲς εἴη ἀγανακτεῖν
τηλικούτον ὄντα εἰ δεῖ ἤδη τελευτᾶν.
- c ΚΡ. Καὶ ἄλλοι, ὦ Σώκρατες, τηλικούτοι ἐν τοιαύταις
συμφοραῖς ἀλίσκονται, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοὺς ἐπιλύεται ἢ ἡλικία
τὸ μὴ οὐχὶ ἀγανακτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ.
ΣΩ. Ἔστι ταῦτα. ἀλλὰ τί δὴ οὕτω πρῶ ἀφίξαι;
- 5 ΚΡ. Ἀγγελίαν, ὦ Σώκρατες, φέρων χαλεπὴν, οὐ σοί, ὥς
ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδεύουσιν πᾶσιν καὶ
χαλεπὴν καὶ βαρείαν, ἣν ἐγώ, ὥς ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύ-
τατ' ἂν ἐνέγκαιμι.
ΣΩ. Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον ἀφίκεται ἐκ Δήλου, οὐ δεῖ
- d ἀφικομένου τεθνάναι με;
ΚΡ. Οὗτοι δὴ ἀφίκεται, ἀλλὰ δοκεῖν μὲν μοι ἥξει τήμε-
ρον ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἥκοντές τινες ἀπὸ Σουνίου καὶ
καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. δῆλον οὖν ἐκ τούτων [τῶν ἀγγέ-
- 5 λων] ὅτι ἥξει τήμερον, καὶ ἀνάγκη δὴ εἰς αὔριον ἔσται, ὦ
Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευτᾶν.
ΣΩ. Ἀλλ', ὦ Κρίτων, τύχῃ ἀγαθῇ, εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς
φίλον, ταύτῃ ἔστω· οὐ μέντοι οἶμαι ἥξεν αὐτὸ τήμερον.
- 44 ΚΡ. Πόθεν τοῦτο τεκμαίρη;
ΣΩ. Ἐγώ σοι ἐρώ. τῇ γάρ που ὑστεραία δεῖ με ἀπο-
θνήσκειν ἢ ἢ ἂν ἔλθῃ τὸ πλοῖον.
ΚΡ. Φασὶ γέ τοι δὴ οἱ τούτων κύριοι.
- 5 ΣΩ. Οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶμαι αὐτὸ ἥξεν
ἀλλὰ τῆς ἐτέρας. τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τινος ἐνυπνίου ὃ ἐώ-
ρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς νυκτός· καὶ κινδυνεύεις ἐν
καιρῷ τινι οὐκ ἐγείραί με.
ΚΡ. Ἦν δὲ δὴ τί τὸ ἐνύπνιον;
- 10 ΣΩ. Ἐδόκει τίς μοι γυνὴ προσελθοῦσα καλὴ καὶ εὐειδής,
b λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με καὶ εἰπεῖν· “ὦ Σώκρατες,

c2 αὐτοὺς B : αὐτοῖς T c5 post χαλεπὴν add. καὶ βαρείαν B
c7 βαρύτατ' B t : βαρυντάτοις T (ut videtur) d2 δοκεῖν ... ἥξει
Buttmann : δοκεῖν ... ἥξεν B : δοκεῖ ... ἥξεν B² T W d4 τῶν
ἀγγέλων B T et marg. W : secl. Hirschig : τῶν ἀγγελίων W

ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἴκοιο.”

ΚΡ. Ἄτοπον τὸ ἐνύπνιον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἐναργὲς μὲν οὖν, ὥς γέ μοι δοκεῖ, ὦ Κρίτων.

ΚΡ. Λίαν γε, ὡς ἔοικεν. ἀλλ', ὦ δαιμόνιε Σώκρατες, 5
ἔτι καὶ νῦν ἐμοὶ πιθοῦ καὶ σώθητι· ὡς ἐμοί, ἐὰν σὺ ἀπο-
θάνῃς, οὐ μία συμφορά ἐστίν, ἀλλὰ χωρὶς μὲν τοῦ ἐστερη-
σθαι τοιούτου ἐπιτηδείου οἶον ἐγὼ οὐδένα μὴ ποτε εὐρήσω,
ἔτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω, οἳ ἐμὲ καὶ σὲ μὴ σαφῶς ἴσασιν,
ὡς οἷός τ' ὦν σε σώζειν εἰ ἤθελον ἀναλίσκειν χρήματα, c
ἀμελῆσαι. καίτοι τίς ἂν αἰσχύων εἴη ταύτης δόξα ἢ δοκεῖν
χρήματα περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ἢ φίλους; οὐ γὰρ πείσονται οἱ πολλοὶ ὡς σὺ αὐτὸς οὐκ ἠθέλησας ἀπιέναι ἐνθένδε
ἡμῶν προθυμουμένων. 5

ΣΩ. Ἀλλὰ τί ἡμῖν, ὦ μακάριε Κρίτων, οὕτω τῆς τῶν
πολλῶν δόξης μέλει; οἳ γὰρ ἐπιεικέστατοι, ὧν μᾶλλον ἄξιον
φροντίζειν, ἡγήσονται αὐτὰ οὕτω πεπραῆχθαι ὥσπερ ἂν
πραχθῇ.

ΚΡ. Ἀλλ' ὁρᾷς δὴ ὅτι ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, καὶ τῆς τῶν d
πολλῶν δόξης μέλειν. αὐτὰ δὲ δηλαὰ τὰ παρόντα νυνὶ ὅτι οἰοί
τ' εἰσὶν οἱ πολλοὶ οὐ τὰ σμικρότατα τῶν κακῶν ἐξεργάζεσθαι
ἀλλὰ τὰ μέγιστα σχεδόν, ἐάν τις ἐν αὐτοῖς διαβεβλημέ-
νος ᾖ. 5

ΣΩ. Εἰ γὰρ ὠφελον, ὦ Κρίτων, οἰοί τ' εἶναι οἱ πολλοὶ
τὰ μέγιστα κακὰ ἐργάζεσθαι, ἵνα οἰοί τ' ἦσαν καὶ ἀγαθὰ τὰ
μέγιστα, καὶ καλῶς ἂν εἶχεν. νῦν δὲ οὐδέτερα οἰοί τε· οὔτε
γὰρ φρόνιμον οὔτε ἄφρονα δυνατοὶ ποιῆσαι, ποιοῦσι δὲ τοῦτο
ὅτι ἂν τύχωσι. 10

ΚΡ. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐχέτω· τάδε δέ, ὦ Σώκρατες, e

b3 ἄτοπον B : ὡς ἄτοπον T Proclus b4 γέ μοι B : ἐμοὶ T
b6 πιθοῦ Burges : πείθου B T b7 οὐ μία T : οὐδεμία B τοῦ Sallier :
σοῦ B T b9 δὲ secl. Schanz c1 ὡς secl. Cobet d2 δηλα]
δηλοὶ Cornarius d4 σχεδόν τὰ μέγιστα T d7 ἐργάζεσθαι B :
ἐξεργάζεσθαι T W καὶ B T : αὐ καὶ W τὰ μέγιστα ἀγαθὰ W :
τάγαθὰ τὰ μέγιστα Cobet

εἰπέ μοι. ἄρά γε μὴ ἐμοῦ προμηθῇ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτη-
 δείων μὴ, ἐὰν σὺ ἐνθένδε ἐξέλθῃς, οἱ συκοφάνται ἡμῖν
 πράγματα παρέχωσιν ὡς σὲ ἐνθένδε ἐκκλέψασιν, καὶ ἀναγ-
 5 κασθῶμεν ἢ καὶ πᾶσαν τὴν οὐσίαν ἀποβαλεῖν ἢ συχνὰ
 χρήματα, ἢ καὶ ἄλλο τι πρὸς τούτοις παθεῖν; εἰ γάρ τι
 45 τοιοῦτον φοβῇ, ἔασον αὐτὸ χαίρειν· ἡμεῖς γάρ που δίκαιοί
 ἐσμεν σώσαντές σε κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον καὶ ἐὰν
 δέῃ ἔτι τούτου μείζω. ἀλλ' ἐμοὶ πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποίει.

ΣΩ. Καὶ ταῦτα προμηθεύμαι, ὦ Κρίτων, καὶ ἄλλα
 5 πολλά.

ΚΡ. Μήτε τοίνυν ταῦτα φοβοῦ—καὶ γὰρ οὐδὲ πολὺ
 τὰργύριόν ἐστιν ὃ θέλουσι λαβόντες τινὲς σῶσαί σε καὶ ἐξ-
 αγαγεῖν ἐνθένδε. ἔπειτα οὐχ ὀρᾷς τούτους τοὺς συκοφάντας
 ὡς εὐτελεῖς, καὶ οὐδὲν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοὺς πολλοῦ ἀργυρίου;
 b σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τὰ ἐμὰ χρήματα, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ἱκανά·
 ἔπειτα καὶ εἴ τι ἐμοῦ κηδόμενος οὐκ οἶει δεῖν ἀναλίσκειν
 τὰμά, ξένοι οὗτοι ἐνθάδε ἔτοιμοι ἀναλίσκειν· εἷς δὲ καὶ
 κεκόμικεν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἀργύριον ἱκανόν, Συμμίας ὁ Θη-
 5 βαῖος, ἔτοιμος δὲ καὶ Κέβης καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάνυ.
 ὥστε, ὅπερ λέγω, μήτε ταῦτα φοβούμενος ἀποκάμῃς σαυτὸν
 σῶσαι, μήτε, ὃ ἔλεγες ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δυσχερές σοι
 γενέσθω ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ἐξελθὼν ὅτι χρῶο σαυτῶ· πολ-
 c λαχοῦ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοσε ὅποι ἂν ἀφίκη ἀγαπήσουσί σε·
 ἐὰν δὲ βούλῃ εἰς Θετταλίαν ἰέναι, εἰσὶν ἐμοὶ ἐκεῖ ξένοι οἱ
 σε περὶ πολλοῦ ποιήσονται καὶ ἀσφάλειάν σοι παρέξονται,
 ὥστε σε μηδένα λυπεῖν τῶν κατὰ Θετταλίαν.

5 Ἦτι δέ, ὦ Σώκρατες, οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν
 πρᾶγμα, σαυτὸν προδοῦναι, ἐξὸν σωθῆναι, καὶ τοιαῦτα σπεύ-
 δεις περὶ σαυτὸν γενέσθαι ἅπερ ἂν καὶ οἱ ἐχθροὶ σου σπεύσαιέν
 τε καὶ ἔσπευσαν σὲ διαφθεῖραι βουλόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις

e2 μὴ B T : om. W e6 τούτοις T b : τούτους B a6 μήτε B :
 μὴ T W b3 οὗτοι] τοι Schanz καὶ B T : om. W b6 μήτε B t :
 μὴ T σῶσαι σαυτὸν T W c1 ἄλλοσε] ἄλλοθι Schanz c6 σπεύδew
 Stephanus

καὶ τοὺς ἑῷ τοὺς σαντοῦ ἔμοιγε δοκεῖς προδιδόναι, οὓς σοι
 ἐξὸν καὶ ἐκθρέψαι καὶ ἐκπαιδεῦσαι οἰκλήσῃ καταλιπών, καὶ **d**
 τὸ σὸν μέρος ὅτι ἂν τύχῃσι τοῦτο πράξουσιν· τεύξονται δέ,
 ὡς τὸ εἶκος, τοιούτων οἰάπερ εἴωθεν γίγνεσθαι ἐν ταῖς
 ὀρφανίαις περὶ τοὺς ὀρφανούς. ἢ γὰρ οὐ χρή ποιῆσθαι
 παῖδας ἢ συνδιαταλαιπωρεῖν καὶ τρέφοντα καὶ παιδεύοντα, σὺ **5**
 δέ μοι δοκεῖς τὰ ραθυμότατα αἰρεῖσθαι. χρή δέ, ἅπερ ἂν ἀνὴρ
 ἀγαθὸς καὶ ἀνδρεῖος ἔλοιτο, ταῦτα αἰρεῖσθαι, φάσκοντά γε δὴ
 ἀρετῆς διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐπιμελεῖσθαι· ὡς ἔγωγε καὶ
 ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν σῶν ἐπιτηδεῖων αἰσχύνομαι μὴ **e**
 δόξῃ ἅπαν τὸ πρᾶγμα τὸ περὶ σὲ ἀνανδρία τινὶ τῇ ἡμετέρᾳ
 πεπραῆχθαι, καὶ ἡ εἴσοδος τῆς δίκης εἰς τὸ δικαστήριον ὡς
 εἰσῆλθεν ἐξὸν μὴ εἰσελθεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγὼν τῆς δίκης
 ὡς ἐγένετο, καὶ τὸ τελευταῖον δὴ τουτί, ὥσπερ κατάγελως **5**
 τῆς πράξεως, κακία τινὶ καὶ ἀνανδρία τῇ ἡμετέρᾳ διαπεφευ-
 γέναι ἡμᾶς δοκεῖν, οὔτινές σε οὐχὶ ἐσώσαμεν οὐδὲ σὺ σαντόν, **46**
 οἶδόν τε ὃν καὶ δυνατόν εἴ τι καὶ μικρὸν ἡμῶν ὄφελος ἦν.
 ταῦτα οὖν, ὦ Σώκρατες, ὅρα μὴ ἅμα τῷ κακῷ καὶ αἰσχροῖ ἢ
 σοὶ τε καὶ ἡμῖν. ἀλλὰ βουλεύου—μᾶλλον δὲ οὐδὲ βου-
 λεύεσθαι ἔτι ὥρα ἀλλὰ βεβουλευσθαι—μία δὲ βουλή· τῆς **5**
 γὰρ ἐπιούσης νυκτὸς πάντα ταῦτα δεῖ πεπραῆχθαι, εἰ δ' ἔτι
 περιμενοῦμεν, ἀδύνατον καὶ οὐκέτι οἶδόν τε. ἀλλὰ παντὶ
 τρόπῳ, ὦ Σώκρατες, πείθου μοι καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖ.

ΣΩ. ὦ φίλε Κρίτων, ἡ προθυμία σου πολλοῦ ἀξία εἰ **b**
 μετὰ τινος ὀρθότητος εἴη· εἰ δὲ μή, ὅσῳ μείζων τοσούτῳ
 χαλεπωτέρα. σκοπεῖσθαι οὖν χρή ἡμᾶς εἴτε ταῦτα πρακτέον
 εἴτε μή· ὡς ἐγὼ οὐ νῦν πρῶτον ἀλλὰ καὶ ἀεὶ τοιοῦτος οἶος
 τῶν ἐμῶν μηδεὶν ἄλλῳ πείθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ ὃς ἂν μοι **5**
 λογιζομένῳ βέλτιστος φαίνεται. τοὺς δὴ λόγους οὓς ἐν τῷ

d2 δὲ B T : τε W **d4** χρή B : χρὴν (sic) T **e4** εἰσῆλθεν B :
 εἰσῆλθες T b **e5** δὴ τουτί T : δήπου τουτί B : δὴ ποντί W **a1** οὐχὶ B :
 οὐκ T **a4** οὐδὲ om. T **a6** δ' ἔτι B : δὲ T **b4** οὐ νῦν πρῶτον
 herma Socratis C I G iii, 843, no. 6115 : οὐ μόνον νῦν B T Eusebius
b6 δὴ T W Eusebius : δὲ B

- ἔμπροσθεν ἔλεγον οὐ δύναμαι νῦν ἐκβαλεῖν, ἐπειδὴ μοι ἦδε ἡ τύχη γέγονεν, ἀλλὰ σχεδόν τι ὅμοιοι φαίνονται μοι,
- c καὶ τοὺς αὐτοὺς πρεσβεύω καὶ τιμῶ οὐσπερ καὶ πρότερον· ὦν ἐὰν μὴ βελτίω ἔχωμεν λέγειν ἐν τῷ παρόντι, εἰ ἴσθι ὅτι οὐ μὴ σοι συγχωρήσω, οὐδ' ἂν πλείω τῶν νῦν παρόντων ἢ τῶν πολλῶν δύναμις ὥσπερ παῖδας ἡμᾶς μορμολύττηται, δεσμοὺς καὶ θανάτους ἐπιπέμπουσα καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις. πῶς οὖν ἂν μετριώτατα σκοποίμεθα αὐτά; εἰ πρῶτον μὲν τοῦτον τὸν λόγον ἀναλάβοιμεν, ὃν σὺ λέγεις περὶ τῶν δοξῶν. πότερον καλῶς ἐλέγετο ἐκάστοτε ἢ οὐ,
- d ὅτι ταῖς μὲν δεῖ τῶν δοξῶν προσέχειν τὸν νοῦν, ταῖς δὲ οὐ; ἢ πρὶν μὲν ἐμὲ δεῖν ἀποθνήσκειν καλῶς ἐλέγετο, νῦν δὲ κατάδηλος ἄρα ἐγένετο ὅτι ἄλλως ἔνεκα λόγου ἐλέγετο, ἣν δὲ παιδιὰ καὶ φλυαρία ὡς ἀληθῶς; ἐπιθυμῶ
- 5 δ' ἔγωγ' ἐπισκέψασθαι, ὦ Κρίτων, κοινῇ μετὰ σοῦ εἴ τί μοι ἀλλοιότερος φανέεται, ἐπειδὴ ὧδε ἔχω, ἢ ὁ αὐτός, καὶ ἐάσομεν χαίρειν ἢ πεισόμεθα αὐτῷ. ἐλέγετο δέ πως, ὡς ἐγῶμαι, ἐκάστοτε ὧδε ὑπὸ τῶν οἰομένων τί λέγειν, ὥσπερ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, ὅτι τῶν δοξῶν ἅς οἱ ἄνθρωποι
- e δοξάζουσιν δέοι τὰς μὲν περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, τὰς δὲ μὴ. τοῦτο πρὸς θεῶν, ὦ Κρίτων, οὐ δοκεῖ καλῶς σοι λέγεσθαι; —σὺ γάρ, ὅσα γε τὰνθρώπεια, ἐκτὸς εἰ τοῦ μέλλειν ἀπο-
- 47 θνήσκειν αὔριον, καὶ οὐκ ἂν σὲ παρακρούοι ἢ παροῦσα συμφορά· σκόπει δὴ—οὐχ ἱκανῶς δοκεῖ σοι λέγεσθαι ὅτι οὐ πάσας χρὴ τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' οὐ, οὐδὲ πάντων ἀλλὰ τῶν μὲν, τῶν δ' οὐ; τί φῆς;
- 5 ταῦτα οὐχὶ καλῶς λέγεται;
- ΚΡ. Καλῶς.
- ΣΩ. Οὐκοῦν τὰς μὲν χρηστὰς τιμᾶν, τὰς δὲ πονηρὰς μὴ;
- ΚΡ. Ναί.

c 8 περὶ] τὸν περὶ Eusebius d 3 κατάδηλος B γρ. t : καὶ ἀδηλος T
d 6 φαίνεται B² d 7 ἐάσομεν B t : ἐάσωμεν T a 1 παρακρούοιθ' Cobet
a 3 τῶν B T : τὰς τῶν W Eusebius a 4 οὐδὲ ... δ' οὐ T W Eusebius : om. B

ΣΩ. Χρησται δὲ οὐχ αἱ τῶν φρονίμων, πονηραὶ δὲ αἱ 10
τῶν ἀφρόνων;

ΚΡ. Πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. Φέρε δὴ, πῶς αὖ τὰ τοιαῦτα ἐλέγετο; γυμναζόμενος 1
ἀνὴρ καὶ τοῦτο πράττων πότερον παντὸς ἀνδρὸς ἐπαίνῳ καὶ b
ψόγῳ καὶ δόξῃ τὸν νοῦν προσέχει, ἢ ἐνὸς μόνου ἐκείνου ὃς
ἂν τυγχάνῃ ἰατρὸς ἢ παιδοτρίβης ὢν;

ΚΡ. Ἐνὸς μόνου.

ΣΩ. Οὐκοῦν φοβεῖσθαι χρὴ τοὺς ψόγους καὶ ἀσπάζεσθαι 5
τοὺς ἐπαίνους τοὺς τοῦ ἐνὸς ἐκείνου ἀλλὰ μὴ τοὺς τῶν
πολλῶν.

ΚΡ. Δῆλα δὴ.

ΣΩ. Ταῦτη ἄρα αὐτῷ πρακτέον καὶ γυμναστέον καὶ
ἐδεστέον γε καὶ ποτέον, ἢ ἂν τῷ ἐνὶ δοκῇ, τῷ ἐπιστάτῃ καὶ 10
ἐπαῖοντι, μᾶλλον ἢ ἢ σύμπασιν τοῖς ἄλλοις.

ΚΡ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Εἶεν. ἀπειθήσας δὲ τῷ ἐνὶ καὶ ἀτιμάσας αὐτοῦ τὴν c
δόξαν καὶ τοὺς ἐπαίνους, τιμήσας δὲ τοὺς τῶν πολλῶν [λό-
γους] καὶ μηδὲν ἐπαϊόντων, ἄρα οὐδὲν κακὸν πείσεται;

ΚΡ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Τί δ' ἔστι τὸ κακὸν τοῦτο, καὶ ποῖ τείνει, καὶ εἰς 5
τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος;

ΚΡ. Δῆλον ὅτι εἰς τὸ σῶμα· τοῦτο γὰρ διόλλυσι.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις. οὐκοῦν καὶ τᾶλλα, ὧ Κρίτων, οὕτως,
ἵνα μὴ πάντα διΰωμεν, καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ
ἀδίκων καὶ αἰσχροῶν καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ 10
ὧν νῦν ἡ βουλή ἡμῖν ἐστίν, πότερον τῇ τῶν πολλῶν δόξῃ
δεῖ ἡμᾶς ἔπεσθαι καὶ φοβεῖσθαι αὐτὴν ἢ τῇ τοῦ ἐνός, εἴ τίς d
ἐστὶν ἐπαῖων, ὃν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι μᾶλλον
ἢ σύμπαντας τοὺς ἄλλους; ὧ εἰ μὴ ἀκολουθήσομεν, δια-

b2 προσέχει τὸν νοῦν pr. T b11 ἢ T : εἰ B c2 λόγους B :
om. T Eusebius c5 τὸ B Eusebius : om. T c7 διολλύει B (ut
videtur) W c11 ἢ βουλή post ἐστίν transp. T

φθεροῦμεν ἐκεῖνο καὶ λωβησόμεθα, ὃ τῷ μὲν δικαίῳ βέλτιον
5 ἐγίγνετο τῷ δὲ ἀδίκῳ ἀπώλλυτο. ἢ οὐδέν ἐστι τοῦτο;

KP. Οἶμαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Φέρε δή, ἐὰν τὸ ὑπὸ τοῦ ὑγιεινοῦ μὲν βέλτιον
γινόμενον, ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθειρόμενον διολέσωμεν
πειθόμενοι μὴ τῇ τῶν ἐπαϊόντων δόξῃ, ἄρα βιωτὸν ἡμῖν ἐστιν
e διεφθαρμένου αὐτοῦ; ἔστι δέ που τοῦτο σῶμα· ἢ οὐχί;

KP. Ναί.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν βιωτὸν ἡμῖν ἐστιν μετὰ μοχθηροῦ καὶ
διεφθαρμένου σώματος;

5 KP. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἀλλὰ μετ' ἐκείνου ἄρ' ἡμῖν βιωτὸν διεφθαρμένου,
ὃ τὸ ἄδικον μὲν λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνύνησιν; ἢ φανλό-
τερον ἡγούμεθα εἶναι τοῦ σώματος ἐκεῖνο, ὅτι ποτ' ἐστὶ τῶν
48 ἡμετέρων, περὶ ὃ ἢ τε ἀδικία καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐστίν;

KP. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἀλλὰ τιμώτερον;

KP. Πολύ γε.

5 ΣΩ. Οὐκ ἄρα, ὦ βέλτιστε, πάνν ἡμῖν οὕτω φροντιστέον
τί ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐπαῖων περὶ τῶν
δικαίων καὶ ἀδίκων, ὁ εἷς καὶ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια. ὥστε πρῶτον
μὲν ταύτῃ οὐκ ὀρθῶς εἰσηγῇ, εἰσηγούμενος τῆς τῶν πολλῶν
δόξης δεῖν ἡμᾶς φροντίζειν περὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν καὶ
10 ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντίων. “Ἀλλὰ μὲν δή,” φαίη γ' ἄν
τις, “οἰοί τέ εἰσιν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ ἀποκτευνύναι.”

b KP. Δῆλα δὴ καὶ ταῦτα· φαίη γὰρ ἄν, ὦ Σώκρατες.
ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἄλλ', ὦ θαυμάσιε, οὗτός τε ὁ λόγος ὃν διεληλύθα-
μεν ἔμοιγε δοκεῖ ἔτι ὅμοιος εἶναι καὶ πρότερον· καὶ τόνδε δὲ

e 1 τοῦτο T : τοῦτο τὸ B e 7 ὃ B : ὃ ex ὃ T : ὃ supra versum W :
ὃ Eusebius a 6 τί B : ὅτι T ἀλλ' ὅτι B T : ἀλλὰ τί Eusebius ὁ
om. T a 11 τέ B : τέ γ' T b 1 φαίη γὰρ ἄν secl. Schanz b 4 ἔτι
ὅμοιος B Priscianus : ἀνόμοιος T καὶ πρότερον Priscianus : τῷ καὶ
πρότερον B w : καὶ πρότερος T : τῷ πρότερον W δὲ T : om. B

αὐὸ σκόπει εἰ ἔτι μένει ἡμῶν ἢ οὐ, ὅτι οὐ τὸ ζῆν περὶ πλεί- 5
στου ποιητέον ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν.

ΚΡ. Ἀλλὰ μένει.

ΣΩ. Τὸ δὲ εὖ καὶ καλῶς καὶ δικαίως ὅτι ταυτόν ἐστιν,
μένει ἢ οὐ μένει;

ΚΡ. Μένει.

10

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐκ τῶν ὁμολογουμένων τοῦτο σκεπτέον,
πότερον δίκαιον ἐμὲ ἐνθένδε πειρᾶσθαι ἐξίεναι μὴ ἀφιέντων
Ἀθηναίων ἢ οὐ δίκαιον· καὶ ἐὰν μὲν φαίνεται δίκαιον, c
πειρώμεθα, εἰ δὲ μὴ, ἐώμεν. ἃς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις
περὶ τε ἀναλώσεως χρημάτων καὶ δόξης καὶ παίδων τροφῆς,
μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα, ὦ Κρίτων, σκέμματα ἢ τῶν ῥαδίως
ἀποκτευνόντων καὶ ἀναβιωσκομένων γ' ἂν, εἰ οἱοί τ' ἦσαν, 5
οὐδενὶ ξὺν νῶ, τούτων τῶν πολλῶν. ἡμῶν δ', ἐπειδὴ ὁ λόγος
οὕτως αἰρεῖ, μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ἢ ἢ ὅπερ νυνδὴ ἐλέγο-
μεν, πότερον δίκαια πράττομεν καὶ χρήματα τελούντες τούτοις
τοῖς ἐμὲ ἐνθένδε ἐξάξουσιν καὶ χάριτας, καὶ αὐτοὶ ἐξάγοντές d
τε καὶ ἐξαγόμενοι, ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἀδικήσομεν πάντα ταῦτα
ποιοῦντες· κἂν φαινόμεθα ἄδικα αὐτὰ ἐργαζόμενοι, μὴ οὐ
δέη ὑπολογίζεσθαι οὐτ' εἰ ἀποθνήσκειν δεῖ παραμένοντας καὶ
ἡσυχίαν ἄγοντας, οὔτε ἄλλο ὅτιοῦν πάσχειν πρὸ τοῦ ἀδικεῖν. 5

ΚΡ. Καλῶς μὲν μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες, ὅρα δὲ
τί δρώμεν.

ΣΩ. Σκοπῶμεν, ὦ ἀγαθέ, κοινῇ, καὶ εἴ πῃ ἔχεις ἀντι-
λέγειν ἐμοὶ λέγοντος, ἀντίλεγε καὶ σοι πείσομαι· εἰ δὲ μὴ, e
παῦσαι ἤδη, ὦ μακάριε, πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν
λόγον, ὡς χρὴ ἐνθένδε ἀκόντων Ἀθηναίων ἐμὲ ἀπιέναι· ὡς
ἐγὼ περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι πείσας σε ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ
μὴ ἄκοντος. ὅρα δὲ δὴ τῆς σκέψεως τὴν ἀρχὴν ἐάν σοι 5
ικανῶς λέγεται, καὶ πειρῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον ἢ 49
ἂν μάλιστα οἷη.

ΚΡ. Ἀλλὰ πειράσομαι.

- ΣΩ. Οὐδενὶ τρόπῳ φαμέν ἐκόντας ἀδικητέον εἶναι, ἢ
 5 τινὶ μὲν ἀδικητέον τρόπῳ τινὶ δὲ οὐ; ἢ οὐδαμῶς τό γε
 ἀδικεῖν οὔτε ἀγαθὸν οὔτε καλόν, ὥς πολλάκις ἡμῖν καὶ ἐν
 τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ὡμολογήθη; [ὅπερ καὶ ἄρτι ἐλέγετο]
 ἢ πᾶσαι ἡμῖν ἐκεῖναι αἱ πρόσθεν ὁμολογίαι ἐν ταῖσδε ταῖς
 10 ὀλίγαις ἡμέραις ἐκκεχυμέναι εἰσίν, καὶ πάλαι, ὦ Κρίτων,
 ἄρα τηλικοῖδε [γέροντες] ἄνδρες πρὸς ἀλλήλους σπουδῇ δια-
 b λεγόμενοι ἐλάθομεν ἡμᾶς αὐτοὺς παίδων οὐδὲν διαφέροντες;
 ἢ παντὸς μᾶλλον οὕτως ἔχει ὥσπερ τότε ἐλέγετο ἡμῖν·
 εἴτε φασὶν οἱ πολλοὶ εἴτε μή, καὶ εἴτε δεῖ ἡμᾶς ἔτι τῶνδε
 5 χαλεπώτερα πάσχειν εἴτε καὶ πρῶτερα, ὅμως τό γε ἀδικεῖν
 τῷ ἀδικοῦντι καὶ κακὸν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει ὃν παντὶ
 τρόπῳ; φαμέν ἢ οὐ;

ΚΡ. Φαμέν.

ΣΩ. Οὐδαμῶς ἄρα δεῖ ἀδικεῖν.

ΚΡ. Οὐ δῆτα.

- 10 ΣΩ. Οὐδὲ ἀδικούμενον ἄρα ἀνταδικεῖν, ὥς οἱ πολλοὶ
 οἴονται, ἐπειδὴ γε οὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν.

c ΚΡ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Τί δὲ δῆ; κακουργεῖν δεῖ, ὦ Κρίτων, ἢ οὐ;

ΚΡ. Οὐ δεῖ δῆπου, ὦ Σώκρατες.

- ΣΩ. Τί δέ; ἀντικακουργεῖν κακῶς πάσχοντα, ὥς οἱ
 5 πολλοὶ φασιν, δίκαιον ἢ οὐ δίκαιον;

ΚΡ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Τὸ γάρ που κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους τοῦ ἀδικεῖν
 οὐδὲν διαφέρει.

ΚΡ. Ἀληθὴ λέγεις.

- 10 ΣΩ. Οὔτε ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα
 ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὅτιοῦν πάσχη ὑπ' αὐτῶν. καὶ ὅρα, ὦ
 d Κρίτων, ταῦτα καθομολογῶν, ὅπως μὴ παρὰ δόξαν ὁμολογῇς·

a6 οὔτε καλὸν οὔτε ἀγαθόν W Eusebius a7 ὅπερ ... ἐλέγετο secl.
 Burges a10 γέροντες secl. Jacobs b2 ἐλέγετο ἡμῖν B Eusebius :
 ἡμῖν ἐλέγετο T d1 καθομολογῶν B Eusebius Stobaeus : ὁμολογῶν T

οἶδα γὰρ ὅτι ὀλίγοις τισὶ ταῦτα καὶ δοκεῖ καὶ δόξει. οἷς
οὖν οὕτω δέδοκται καὶ οἷς μὴ, τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλή,
ἀλλὰ ἀνάγκη τούτους ἀλλήλων καταφρονεῖν ὀρώντας ἀλλή-
λων τὰ βουλευματα. σκόπει δὴ οὖν καὶ σὺ εὖ μάλα πότε- 5
ρον κοινωνεῖς καὶ συνδοκεῖ σοι καὶ ἀρχώμεθα ἐντεῦθεν
βουλευόμενοι, ὥς οὐδέποτε ὀρθῶς ἔχοντος οὔτε τοῦ ἀδικεῖν
οὔτε τοῦ ἀνταδικεῖν οὔτε κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντι-
δρώντα κακῶς, ἢ ἀφίστασαι καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς ἀρχῆς;
ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ πάλαι οὕτω καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ, σοὶ δὲ εἴ e
πὴ ἄλλη δέδοκται, λέγε καὶ δίδασκε. εἰ δ' ἐμμένεις τοῖς
πρόσθε, τὸ μετὰ τοῦτο ἄκουε.

ΚΡ. Ἄλλ' ἐμμένω τε καὶ συνδοκεῖ μοι· ἀλλὰ λέγε.

ΣΩ. Λέγω δὴ αὖ τὸ μετὰ τοῦτο, μᾶλλον δ' ἐρωτῶ· 5
πότερον ἂ ἂν τις ὁμολογήσῃ τῷ δίκαια ὄντα ποιητέον ἢ
ἐξαπατητέον;

ΚΡ. Ποιητέον.

ΣΩ. Ἐκ τούτων δὴ ἄθρει. ἀπιόντες ἐνθένδε ἡμεῖς μὴ
πέισαντες τὴν πόλιν πότερον κακῶς τινὰς ποιούμεν, καὶ 50
ταῦτα οὓς ἥκιστα δεῖ, ἢ οὐ; καὶ ἐμμένομεν οἷς ὁμολογή-
σαμεν δικαίους οὖσιν ἢ οὐ;

ΚΡ. Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι πρὸς ὃ ἐρωτᾷς· 5
οὐ γὰρ ἐννοῶ.

ΣΩ. Ἄλλ' ὧδε σκόπει. εἰ μέλλουσιν ἡμῖν ἐνθένδε εἴτε
ἀποδιδράσκειν, εἴθ' ὅπως δεῖ ὀνομάσαι τοῦτο, ἐλθόντες οἱ
νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ἐπιστάντες ἔρουντο· “Εἰπέ
μοι, ὦ Σώκρατες, τί ἐν νῶ ἔχεις ποιεῖν; ἄλλο τι ἢ τούτῳ
τῷ ἔργῳ ᾧ ἐπιχειρεῖς διανοῇ τοὺς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι b
καὶ σύμπασαν τὴν πόλιν τὸ σὸν μέρος; ἢ δοκεῖ σοι οἶδόν τε
ἔτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι καὶ μὴ ἀνατετράφθαι, ἐν ἣ ἂν
αἱ γενόμεναι δίκαια μὴδὲν ἰσχύωσιν ἀλλὰ ὑπὸ ἰδιωτῶν ἄκυροί
τε γίνωνται καὶ διαφθείρωνται;” τί ἐροῦμεν, ὦ Κρίτων, 5

d4 ἀλλήλων τὰ T : τὰ ἀλλήλων B d5 δὴ οὖν B : οὖν δὴ T
d8 ἀντιδρώντας T b3 ἂν T W : om. B b4 ἰσχύωσιν B T W
b5 γίνωνται ... διαφθείρωνται T : γίνονται ... διαφθείρονται B W

πρὸς ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα; πολλὰ γὰρ ἂν τις ἔχοι, ἄλλως τε καὶ ῥήτωρ, εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου ὃς τὰς δίκας τὰς δικασθείσας προστάττει κυρίας εἶναι.
 c ἢ ἐροῦμεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι “Ἡδύκει γὰρ ἡμᾶς ἢ πόλις καὶ οὐκ ὀρθῶς τὴν δίκην ἔκρινεν;” ταῦτα ἢ τί ἐροῦμεν;

KP. Ταῦτα νῆ Δία, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τί οὖν ἂν εἴπωσιν οἱ νόμοι· “ᾧ Σώκρατες, ἢ
 5 καὶ ταῦτα ὡμολόγητο ἡμῖν τε καὶ σοί, ἢ ἐμμενεῖν ταῖς δίκαις αἷς ἂν ἢ πόλις δικάζῃ;” εἰ οὖν αὐτῶν θαυμάζοιμεν λεγόντων, ἴσως ἂν εἴποιεν ὅτι “ᾧ Σώκρατες, μὴ θαύμαζε τὰ λεγόμενα ἀλλ’ ἀποκρίνου, ἐπειδὴ καὶ εἴωθας χρῆσθαι τῷ ἐρωτᾷν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι. φέρε γάρ, τί ἐγκαλῶν
 d ἡμῖν καὶ τῇ πόλει ἐπιχειρεῖς ἡμᾶς ἀπολλύναι; οὐ πρῶτον μὲν σε ἐγεννήσαμεν ἡμεῖς, καὶ δι’ ἡμῶν ἔλαβε τὴν μητέρα σου ὁ πατήρ καὶ ἐφύτευσέν σε; φράσον οὖν, τούτοις ἡμῶν, τοῖς νόμοις τοῖς περὶ τοὺς γάμους, μέμφῃ τι ὥς οὐ καλῶς
 5 ἔχουσιν;” “Οὐ μέμφομαι,” φαίην ἄν. “Ἀλλὰ τοῖς περὶ τὴν τοῦ γενομένου τροφήν τε καὶ παιδείαν ἐν ἣ καὶ σὺ ἐπαιδεύθης; ἢ οὐ καλῶς προσέταττον ἡμῶν οἱ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοι νόμοι, παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ τῷ σῷ σε ἐν
 e μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν;” “Καλῶς,” φαίην ἄν. “Εἶεν. ἐπειδὴ δὲ ἐγένου τε καὶ ἐξετράφης καὶ ἐπαιδεύθης, ἔχοις ἂν εἰπεῖν πρῶτον μὲν ὥς οὐχὶ ἡμέτερος ἦσθα καὶ ἔκγονος καὶ δοῦλος, αὐτός τε καὶ οἱ σοὶ πρόγονοι; καὶ εἰ τοῦθ’ οὕτως
 5 ἔχει, ἄρ’ ἐξ ἴσου οἶε εἶναι σοὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡμῖν, καὶ ἅττ’ ἂν ἡμεῖς σε ἐπιχειρῶμεν ποιεῖν, καὶ σοὶ ταῦτα ἀντιποιεῖν οἶε δίκαιον εἶναι; ἢ πρὸς μὲν ἄρα σοὶ τὸν πατέρα οὐκ ἐξ ἴσου ἦν τὸ δίκαιον καὶ πρὸς δεσπότην, εἰ σοὶ ὦν ἐτύγχανεν, ὥστε ἅπερ πάσχους ταῦτα καὶ ἀντιποιεῖν, οὔτε κακῶς ἀκού-

b8 δίκας τὰς T W b : om. B c1 ἡδύκει] ἀδυκεῖ Heindorf
 c5 ἐμμενεῖν Stephanus : ἐμμένειν B : ἐμμενεν T d2 ἔλαβε T W :
 ἐλάμβανεν B d4 τοῖς νόμοις secl. Stallbaum d7 ἐπὶ τούτῳ T ex
 ἐπὶ τοῦτο : ἐπὶ τούτοις B d8 νόμοι secl. Stallbaum e1 καὶ B : καὶ
 ἐν T e8 δεσπότην W : τὸν δεσπότην B T (sed τὸν punctis notatum
 in T)

οντα ἀντιλέγειν οὔτε τυπτόμενον ἀντιτύπτειν οὔτε ἄλλα 51
 τοιαῦτα πολλά· πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα καὶ τοὺς νόμους
 ἐξέσται σοι, ὥστε, ἐάν σε ἐπιχειρῶμεν ἡμεῖς ἀπολλύναι
 δίκαιον ἡγούμενοι εἶναι, καὶ σὺ δὲ ἡμᾶς τοὺς νόμους καὶ
 τὴν πατρίδα καθ' ὅσον δύνασαι ἐπιχειρήσεις ἀνταπολλύναι, 5
 καὶ φήσεις ταῦτα ποιῶν δίκαια πράττειν, ὃ τῇ ἀληθείᾳ τῆς
 ἀρετῆς ἐπιμελόμενος; ἢ οὕτως εἰ σοφὸς ὥστε ἐλεηθῆν σε
 ὅτι μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων
 τιμωτέρον ἐστὶν πατρὶς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον
 καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις b
 τοῖς νοῦν ἔχουσι, καὶ σέβεσθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπέεικεν καὶ
 θωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνουσαν ἢ πατέρα, καὶ ἢ πείθειν ἢ
 ποιεῖν ἢ ἂν κελεύῃ, καὶ πάσχειν ἐάν τι προστάτῃ παθεῖν
 ἡσυχίαν ἄγοντα, ἐάντε τύπτεσθαι ἐάντε δέισθαι, ἐάντε εἰς 5
 πόλεμον ἄγῃ τρωθησόμενον ἢ ἀποθανούμενον, ποιητέον
 ταῦτα, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει, καὶ οὐχὶ ὑπεικτέον οὐδὲ
 ἀναχωρητέον οὐδὲ λειπτέον τὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ
 καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ πανταχοῦ ποιητέον ἢ ἂν κελεύῃ ἢ
 πόλις καὶ ἡ πατρίς, ἢ πείθειν αὐτὴν ἢ τὸ δίκαιον πέφυκε c
 βιάζεσθαι δὲ οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα οὔτε πατέρα, πολὺ δὲ
 τούτων ἔτι ἡττον τὴν πατρίδα;” τί φήσομεν πρὸς ταῦτα, ὦ
 Κρίτων; ἀληθῇ λέγειν τοὺς νόμους ἢ οὐ;

ΚΡ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

5

ΣΩ. “Σκόπει τοίνυν, ὦ Σώκρατες,” φαῖεν ἂν ἴσως οἱ
 νόμοι, “εἰ ἡμεῖς ταῦτα ἀληθῇ λέγομεν, ὅτι οὐ δίκαια ἡμᾶς
 ἐπιχειρεῖς δρᾶν ἢ νῦν ἐπιχειρεῖς. ἡμεῖς γάρ σε γεννήσαντες,
 ἐκθρέψαντες, παιδεύσαντες, μεταδόντες ἀπάντων ὧν οἰοί τ'
 ἡμεν καλῶν σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολῖταις, ὅμως προ- d
 αγορεύομεν τῷ ἐξουσίαν πεποιηκέναι Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ,

a3 ἐξέσται] ἔσται Schanz a4 δὲ] γε al. Schanz a9 ἐστι T :
 ἐστίη ἢ B : om. Stobaeus b3 πατέρα] πατέρα καὶ μητέρα Stobaeus
 ἢ πείθειν secl. Schanz b4 ἂ] ἢ Stobaeus b6 ποιητέα W Stobaeus
 b9 ὃ ἂν vel ἢ ἂν Stobaeus c1 καὶ B : τε καὶ T ἢ καὶ πείθειν
 Stobaeus ἢ τὸ om. Stobaeus

- ἐπειδὴν δοκιμασθῇ καὶ ἴδῃ τὰ ἐν τῇ πόλει πράγματα καὶ
 ἡμᾶς τοὺς νόμους, ᾧ ἂν μὴ ἀρέσκωμεν ἡμεῖς, ἐξεῖναι λαβόντα
 5 τὰ αὐτοῦ ἀπείναι ὅποι ἂν βούληται. καὶ οὐδεὶς ἡμῶν τῶν
 νόμων ἐμποδὼν ἔστιν οὐδ' ἀπαγορεύει, ἐάντε τις βούληται
 ὑμῶν εἰς ἀποικίαν ἵεναι, εἰ μὴ ἀρέσκοιμεν ἡμεῖς τε καὶ ἡ
 πόλις, ἐάντε μετοικεῖν ἄλλοσέ ποι ἑλθῶν, ἵεναι ἐκεῖσε ὅποι
 e ἂν βούληται, ἔχοντα τὰ αὐτοῦ. ὅς δ' ἂν ὑμῶν παραμείνῃ,
 ὁρῶν ὃν τρόπον ἡμεῖς τὰς τε δίκας δικάζομεν καὶ τὰλλα τὴν
 πόλιν διοικοῦμεν, ἤδη φαμέν τοῦτον ὁμολογηκέναι ἔργῳ ἡμῖν
 ᾧ ἂν ἡμεῖς κελεύωμεν ποιήσῃν ταῦτα, καὶ τὸν μὴ πειθόμενον
 5 τριχῇ φαμεν ἀδικεῖν, ὅτι τε γεννηταῖς οὖσιν ἡμῖν οὐ πεί-
 θεται, καὶ ὅτι τροφεῦσι, καὶ ὅτι ὁμολογήσας ἡμῖν πείσεσθαι
 οὔτε πείθεται οὔτε πείθει ἡμᾶς, εἰ μὴ καλῶς τι ποιῶμεν,
 52 προτιθέντων ἡμῶν καὶ οὐκ ἀγρίως ἐπιταττόντων ποιεῖν ᾧ ἂν
 κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐφιέντων δυοῖν θάτερα, ἢ πείθειν ἡμᾶς ἢ
 ποιεῖν, τούτων οὐδέτερα ποιεῖ. ταύταις δὴ φαμεν καὶ σέ, ὦ
 Σώκратες, ταῖς αἰτίαις ἐνέξεσθαι, εἴπερ ποιήσεις ᾧ ἐπινοεῖς,
 5 καὶ οὐχ ἥκιστα Ἀθηναίων σέ, ἀλλ' ἐν τοῖς μάλιστα.” εἰ οὖν
 ἐγὼ εἴποιμι· “Διὰ τί δῆ;” ἴσως ἂν μου δικαίως καθάπτουντο
 λέγοντες ὅτι ἐν τοῖς μάλιστα Ἀθηναίων ἐγὼ αὐτοῖς ὁμολο-
 γηκῶς τυγχάνω ταύτην τὴν ὁμολογίαν. φαῖεν γὰρ ἂν ὅτι
 b “ὦ Σώκратες, μεγάλα ἡμῖν τούτων τεκμήριά ἐστιν, ὅτι σοι
 καὶ ἡμεῖς ἡρέσκομεν καὶ ἡ πόλις· οὐ γὰρ ἂν ποτε τῶν ἄλλων
 Ἀθηναίων ἀπάντων διαφερόντως ἐν αὐτῇ ἐπεδήμεις εἰ μὴ σοι
 διαφερόντως ἡρεσκεν, καὶ οὗτ' ἐπὶ θεωρίαν πώποτε ἕκ τῆς
 5 πόλεως ἐξῆλθες, ὅτι μὴ ἅπαξ εἰς Ἴσθμόν, οὔτε ἄλλοσε
 οὐδαμῶσε, εἰ μὴ ποι στρατευσόμενος, οὔτε ἄλλην ἀποδημίαν
 ἐποιήσω πώποτε ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οὐδ' ἐπιθυμία σε
 ἄλλης πόλεως οὐδὲ ἄλλων νόμων ἔλαβεν εἰδέναι, ἀλλὰ ἡμεῖς

d5, 6 καὶ ... βούληται B² T W : om. B d8 ποι B² T W :
 om. B e6 ὁμολογήσας] ὁμόσας M. Schmidt ἡμῖν πείσεσθαι W : ἡμῖν
 πείθεσθαι B : ἡ μὴν πείθεσθαι T b : ἡ μὴν πείσεσθαι Buttmann a3 ὦ
 om. B b3 εἰ μὴ ... ἡρεσκεν secl. Cobet b5 ὅτι μὴ ... Ἴσθμόν
 add. T et in marg. w : om. B W sed legit Athenaeus b6 ἐποιήσω
 ἀποδημίαν T b7 ἄλλοι B : om. T

σοι ἱκανοὶ ἦμεν καὶ ἡ ἡμετέρα πόλις· οὕτω σφόδρα ἡμᾶς c
 ἥρου καὶ ὠμολόγεις καθ' ἡμᾶς πολιτεύσεσθαι, τά τε ἄλλα καὶ
 παῖδας ἐν αὐτῇ ἐποιήσω, ὡς ἀρεσκούσης σοι τῆς πόλεως. ἔτι
 τοίνυν ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ ἐξῆν σοι φυγῆς τιμήσασθαι εἰ ἐβού- 5
 λου, καὶ ὅπερ νῦν ἀκούσης τῆς πόλεως ἐπιχειρεῖς, τότε
 ἐκούσης ποιῆσαι. σὺ δὲ τότε μὲν ἐκαλλωπίζου ὡς οὐκ ἀγα-
 νακτῶν εἰ δέοι τεθνάναι σε, ἀλλὰ ἥρου, ὡς ἔφησθα, πρὸ τῆς
 φυγῆς θάνατον· νῦν δὲ οὗτ' ἐκείνους τοὺς λόγους αἰσχύνη,
 οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐντρέπη, ἐπιχειρῶν διαφθεῖραι, πράτ-
 τεις τε ἅπερ ἂν δοῦλος ὁ φαυλότατος πράξειεν, ἀποδιδράσκειν d
 ἐπιχειρῶν παρὰ τὰς συνθήκας τε καὶ τὰς ὁμολογίας καθ' ἃς
 ἡμῖν συνέθου πολιτεύεσθαι. πρῶτον μὲν οὖν ἡμῖν τοῦτ' αὐτὸ
 ἀπόκριναι, εἰ ἀληθῇ λέγομεν φάσκοντές σε ὠμολογηκέναι
 πολιτεύεσθαι καθ' ἡμᾶς ἔργῳ ἀλλ' οὐ λόγῳ, ἢ οὐκ ἀληθῇ.” 5
 τί φῶμεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων; ἄλλο τι ἢ ὁμολογῶμεν;

ΚΡ. Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. “Ἄλλο τι οὖν,” ἂν φαῖεν, “ἢ συνθήκας τὰς πρὸς e
 ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ὁμολογίας παραβαίνεις, οὐχ ὑπὸ ἀνάγκης
 ὁμολογήσας οὐδὲ ἀπατηθεὶς οὐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀναγκασθεὶς
 βουλευσασθαι, ἀλλ' ἐν ἔτεσιν ἐβδομήκοντα, ἐν οἷς ἐξῆν σοι
 ἀπιέναι, εἰ μὴ ἡρέσκομεν ἡμεῖς μηδὲ δίκαιαι ἐφαίνοντό σοι
 αἱ ὁμολογίαι εἶναι. σὺ δὲ οὔτε Λακεδαίμονα προηροῦ οὔτε 5
 Κρήτην, ἃς δὴ ἐκάστοτε φῆς εὐνομεῖσθαι, οὔτε ἄλλην οὐδε-
 μίαν τῶν Ἑλληνίδων πόλεων οὐδὲ τῶν βαρβαρικῶν, ἀλλὰ 53
 ἐλάττω ἐξ αὐτῆς ἀπεδήμησας ἢ οἱ χωλοὶ τε καὶ τυφλοὶ καὶ
 οἱ ἄλλοι ἀνάπηροι· οὕτω σοι διαφερόντως τῶν ἄλλων Ἀθη-
 ναίων ἤρεσκεν ἡ πόλις τε καὶ ἡμεῖς οἱ νόμοι δῆλον ὅτι· τί-
 νι γὰρ ἂν πόλις ἀρέσκοι ἄνευ νόμων; νῦν δὲ δὴ οὐκ ἐμμενεῖς 5
 τοῖς ὠμολογημένοις; ἐὰν ἡμῖν γε πείθῃ, ὦ Σώκρατες· καὶ
 οὐ καταγέλαστός γε ἔσῃ ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθών.

c2 πολιτεύεσθαι B : πολιτεύεσθαι T W d1 ὁ T Eusebius : om. B
 d3 μὲν B : om. T Eusebius d5 πολιτεύεσθαι T : πολιτεύεσθαι B
 e5 δὲ B : τε T a1 οὔτε τῶν βαρβάρων T a7 γε T : τε B (sed ex
 emend.) W

- “Σκόπει γὰρ δὴ, ταῦτα παραβὰς καὶ ἑξαμαρτάνων τι
τούτων τί ἀγαθὸν ἐργάσῃ σαυτὸν ἢ τοὺς ἐπιτηδέιους τοὺς
b σαυτοῦ. ὅτι μὲν γὰρ κινδυνεύουσὶ γέ σου οἱ ἐπιτηδέιοι καὶ
αὐτοὶ φεύγειν καὶ στερηθῆναι τῆς πόλεως ἢ τὴν οὐσίαν
ἀπολέσαι, σχεδὸν τι δηλὸν· αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν εἰς
τῶν ἐγγύτατά τινα πόλεων ἔλθῃς, ἢ Θήβαζε ἢ Μεγαράδε—
5 εὐνομοῦνται γὰρ ἀμφοτέραι—πολέμιος ἦξῃς, ὦ Σώκρατες, τῇ
τούτων πολιτείᾳ, καὶ ὅσοιπερ κήδονται τῶν αὐτῶν πόλεων
ὑποβλέπονται σε διαφθορέα ἡγούμενοι τῶν νόμων, καὶ βε-
βαιώσεις τοῖς δικασταῖς τὴν δόξαν, ὥστε δοκεῖν ὀρθῶς τὴν
c δίκην δικάσαι· ὅστις γὰρ νόμων διαφθορεὺς ἐστὶν σφόδρα
που δόξειεν ἂν νέων γε καὶ ἀνοήτων ἀνθρώπων διαφθορεὺς
εἶναι. πότερον οὖν φεύξῃ τὰς τε εὐνομουμένας πόλεις καὶ
τῶν ἀνδρῶν τοὺς κοσμιωτάτους; καὶ τοῦτο ποιοῦντι ἄρα ἄξιόν
5 σοι ζῆν ἔσται; ἢ πλησιάζεις τούτοις καὶ ἀναισχυνησίεις
διαλεγόμενος—τίνας λόγους, ὦ Σώκρατες; ἢ οὕσπερ ἐνθάδε,
ὥς ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη πλείστου ἄξιον τοῖς ἀνθρώποις
καὶ τὰ νόμιμα καὶ οἱ νόμοι; καὶ οὐκ οἶει ἄσχημον [ἂν]
d φανείσθαι τὸ τοῦ Σωκράτους πρᾶγμα; οἶεσθαί γε χρή. ἀλλ’
ἐκ μὲν τούτων τῶν τόπων ἀπαρεῖς, ἦξῃς δὲ εἰς Θετταλίαν
παρὰ τοὺς ξένους τοὺς Κρίτωνος; ἐκεῖ γὰρ δὴ πλείστη ἀταξία
καὶ ἀκολασία, καὶ ἴσως ἂν ἡδέως σου ἀκούοιεν ὥς γελοίως
5 ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου ἀπεδίδρασκες σκευὴν τέ τινα περιθέμενος,
ἢ διφθέραν λαβάν ἢ ἄλλα οἷα δὴ εἰώθασιν ἐνσκευάζεσθαι οἱ
ἀποδιδράσκοντες, καὶ τὸ σχῆμα τὸ σαυτοῦ μεταλλάξας· ὅτι
δὲ γέρων ἀνὴρ, σμικροῦ χρόνου τῷ βίῳ λοιποῦ ὄντος ὥς τὸ
e εἰκός, ἐτόλμησας οὕτω γλίσχρως ἐπιθυμεῖν ζῆν, νόμους τοὺς
μεγίστους παραβάς, οὐδεὶς ὃς ἐρεῖ; ἴσως, ἂν μὴ τινα λυπῇς·
εἰ δὲ μή, ἀκούσῃ, ὦ Σώκρατες, πολλὰ καὶ ἀνάξια σαυτοῦ.

a8 ἑξαμαρτῶν T c5 ἔστι σοι ζῆν T c8 ἂν B : om. T Eusebius
d2 τόπων B Eusebius : πόλεων T d3 τοὺς Κρίτωνος B Eusebius :
τοῦ Κρίτωνος T d7 μεταλλάξας T Eusebius : καταλλάξας B
e1 οὕτω γλίσχρως T W (in marg.) Eusebius : οὕτως αἰσχρῶς B W :
γρ. οὕτω γ’ αἰσχρῶς in marg. t

ὑπερχόμενος δὴ βιώσῃ πάντας ἀνθρώπους καὶ δουλεύων—
 τί ποιῶν ἢ εὐωχούμενος ἐν Θετταλία, ὥσπερ ἐπὶ δείπνον 5
 ἀποδεδημηκῶς εἰς Θετταλίαν; λόγοι δὲ ἐκεῖνοι οἱ περὶ
 δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ποῦ ἡμῖν ἔσονται; ἀλλὰ 54
 δὴ τῶν παιδῶν ἔνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς ἐκθρέψῃς καὶ
 παιδεύσῃς; τί δέ; εἰς Θετταλίαν αὐτοὺς ἀγαγὼν θρέψεις τε
 καὶ παιδεύσεις, ξένους ποιήσας, ἵνα καὶ τοῦτο ἀπολαύσωσιν;
 ἢ τοῦτο μὲν οὐ, αὐτοῦ δὲ τρεφόμενοι σοῦ ζῶντος βέλτιον 5
 θρέψονται καὶ παιδεύονται μὴ συνόντος σοῦ αὐτοῖς; οἱ γὰρ
 ἐπιτήδαιοι οἱ σοὶ ἐπιμελήσονται αὐτῶν. πότερον ἐὰν μὲν εἰς
 Θετταλίαν ἀποδημήσῃς, ἐπιμελήσονται, ἐὰν δὲ εἰς Ἄιδου
 ἀποδημήσῃς, οὐχὶ ἐπιμελήσονται; εἴπερ γέ τι ὄφελος αὐτῶν
 ἔστιν τῶν σοι φασκόντων ἐπιτηδείων εἶναι, οἷεσθαί γε χρή. b

“Ἄλλ’, ὦ Σώκρατες, πειθόμενος ἡμῖν τοῖς σοῖς τροφεῦσι
 μήτε παῖδας περὶ πλείονος ποιῶν μήτε τὸ ζῆν μήτε ἄλλο
 μηδὲν πρὸ τοῦ δικαίου, ἵνα εἰς Ἄιδου ἐλθὼν ἔχῃς πάντα 5
 ταῦτα ἀπολογήσασθαι τοῖς ἐκεῖ ἄρχουσιν· οὔτε γὰρ ἐνθάδε
 σοι φαίνεται ταῦτα πράττοντι ἄμεινον εἶναι οὐδὲ δικαιότερον
 οὐδὲ ὁσιώτερον, οὐδὲ ἄλλω τῶν σῶν οὐδενί, οὔτε ἐκεῖσε
 ἀφικομένῳ ἄμεινον ἔσται. ἀλλὰ νῦν μὲν ἡδικομένος ἄπει,
 ἐὰν ἀπῆς, οὐχ ὑφ’ ἡμῶν τῶν νόμων ἀλλὰ ὑπ’ ἀνθρώπων· c
 ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς οὕτως αἰσχροῦς ἀνταδικήσας τε καὶ ἀντικα-
 κουργήσας, τὰς σαντοῦ ὁμολογίας τε καὶ συνθήκας τὰς πρὸς
 ἡμᾶς παραβὰς καὶ κακὰ ἐργασάμενος τούτους οὓς ἤκιστα
 ἔδει, σαντόν τε καὶ φίλους καὶ πατρίδα καὶ ἡμᾶς, ἡμεῖς τέ 5
 σοι χαλεπανοῦμεν ζῶντι, καὶ ἐκεῖ οἱ ἡμέτεροι ἀδελφοὶ οἱ ἐν
 Ἄιδου νόμοι οὐκ εὐμενῶς σε ὑποδέχονται, εἰδότες ὅτι καὶ
 ἡμᾶς ἐπεχείρησας ἀπολέσαι τὸ σὸν μέρος. ἀλλὰ μὴ σε
 πείσῃ Κρίτων ποιεῖν ἃ λέγει μᾶλλον ἢ ἡμεῖς.” d

Ταῦτα, ὦ φίλε ἐταῖρε Κρίτων, εὖ ἴσθι ὅτι ἐγὼ δοκῶ

e4 ὑπερχόμενος B Eusebius : ὑπεχόμενος T πάντας ἀνθρώπους
 βιώσει T a4 τοῦτο B T : τοῦτό σου W a7 ἐὰν μὲν T : ἐὰν B
 b4 πρὸ secl. Cobet ταῦτα πάντα T Eusebius b7 οὐδὲ ὁσιώτερον T
 Eusebius : οὔτε ὁσιώτερον B

ἀκούειν, ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες τῶν αὐλῶν δοκοῦσιν ἀκούειν, καὶ ἐν ἐμοὶ αὕτη ἡ ἡχὴ τούτων τῶν λόγων βομβεῖ
 5 καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι τῶν ἄλλων ἀκούειν· ἀλλὰ ἴσθι, ὅσα γε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα, ἐὰν λέγῃς παρὰ ταῦτα, μάτην ἐρεῖς. ὅμως μέντοι εἴ τι οἶμι πλέον ποιήσῃς, λέγε.

ΚΡ. Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔχω λέγειν.

e ΣΩ. Ἐὰ τοίνυν, ὦ Κρίτων, καὶ πράττωμεν ταύτη, ἐπειδὴ ταύτη ὁ θεὸς ὑφηγείται.

d6 ἐὰν B T : ἐάν τι W t : ὡς ἐὰν B² (ὡς s. v.)